# DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

13. juni 1996 *

I sag C-170/95,

angående en anmodning, som Belgiens Cour de cassation i medfør af EF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

**Office national de l'emploi**

mod

**Calogero Spataro,**

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 69, stk. 4, i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983 (EFT L 230, s. 6),

har

* Processprog: fransk.

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.-P. Puissochet (refererende dommer), og dommerne J.C. Moitinho de Almeida og C. Gulmann,

generaladvokat: C.O. Lenz
justitssekretær: ekspeditionssekretær D. Louterman-Hubeau,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— Office national de l'emploi ved advokat Georges Lewalle, Liège

— den belgiske regering ved directeur d'administration Jan Devadder, Ministeriet for Udenrigsanliggender, Udenrigshandel og Udviklingssamarbejde, som befuldmægtiget

— den franske regering ved sous-directeur Catherine de Salins, Direction des affaires juridiques, Udenrigsministeriet, og secrétaire des affaires étrangères Claude Chavance, samme direktorat, som befuldmægtigede

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Maria Patakia, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der er afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 7. marts 1996 af Office national de l'emploi ved advokat Georges Lewalle, af den belgiske regering ved Jan

Devadder, af den franske regering ved Claude Chavance og af Kommissionen ved Maria Patakia,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 25. april 1996,

afsagt følgende

## Dom

1 Ved dom af 15. maj 1995, indgået til Domstolen den 6. juni 1995, har Belgiens Cour de cassation i medfør af EF-traktatens artikel 177 forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 69, stk. 4, i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning nr. 2001/83 af 2. juni 1983 (EFT L 230, s. 6, herefter »forordningen«).

2 Spørgsmålet er blevet rejst under en sag mellem Office national de l'emploi (herefter »Onem«) og Calogero Spataro om tildeling af ydelser ved arbejdsløshed.

3 Spataro, som var arbejdsløs i Belgien og fik udbetalt arbejdsløshedsydelser dér, forlod i juli 1985 landet for at søge beskæftigelse i Italien. I overensstemmelse med forordningens artikel 69, stk. 1, bevarede han retten til arbejdsløshedsydelser fra Belgien i en periode på tre måneder.

4 Da Spataro ikke fandt beskæftigelse i Italien, vendte han efter tremånedersperiodens udløb tilbage til Belgien, hvor han fandt arbejde i begyndelsen af 1986. Nogle uger senere blev han imidlertid på ny arbejdsløs og ansøgte om arbejdsløshedsydelser. Onem afslog at udbetale ham disse ydelser med den begrundelse, at han ikke på ny havde været beskæftiget i Belgien i en periode på tre måneder, således som det kræves efter forordningens artikel 69, stk. 4. Endvidere fandt Onem, at Spataro ikke opfyldte de betingelser vedrørende den forud tilbagelagte arbejdsperiode, som er fastsat i den belgiske lovgivning (artikel 118 ff. i kongelig anordning af 20.12.1963 om beskæftigelse og arbejdsløshed, herefter »den kongelige anordning«).

5 Spataro anlagde sag til prøvelse af denne afgørelse ved Tribunal du travail de Liège, som tog hans påstand til følge. Appelretten, Cour du travail de Liège, stadfæstede denne dom, idet den bl.a. anførte, at mens forordningens artikel 69, stk. 4, kræver, at den arbejdsløse, som vender tilbage til Belgien, på ny skal være beskæftiget dér i tre måneder for at generhverve ret til ydelser i denne stat, stiller den ikke denne betingelse for at erhverve ret til ydelser på ny. I den forbindelse fastslog Cour du travail, at Spataro havde godtgjort at have tilbagelagt mere end 450 arbejdsdage eller hermed ligestillede dage i løbet af perioden på 27 måneder forud for hans ansøgning om ydelser, hvilket er de betingelser vedrørende den forud tilbagelagte arbejdsperiode, som stilles efter den kongelige anordning.

6 Onem appellerede herefter til Belgiens Cour de cassation, som har besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 69, stk. 4, i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som affattet ved forordning (EØF) nr. 2001/83, fortolkes således, at betingelsen om, at en arbejdsløs efter at være vendt tilbage til Belgien skal have været beskæftiget i mindst tre måneder, finder anvendelse, når den arbejdsløse ikke gør gældende, at

han har bevaret retten til arbejdsløshedsydelser, under henvisning til artikel 123 i kongelig anordning af 20. december 1963, men godtgør, at han på tidspunktet for ansøgningens indgivelse opfyldte betingelserne for at erhverve ret til disse ydelser?«

7 Indledningsvis bemærkes, at en arbejdsløs arbejdstager, efter forordningens artikel 69 har mulighed for i en bestemt periode at unddrage sig den forpligtelse, som er fastsat i den kompetente medlemsstats lovgivning, til at stå til rådighed for arbejdsformidlingen i denne stat, uden at han af den grund mister retten til arbejdsløshedsydelser dér, således at han kan søge beskæftigelse i en anden medlemsstat. Ifølge artikel 69, stk. 1, litra c), er denne mulighed for arbejdstageren begrænset til en periode på tre måneder regnet fra det tidspunkt, da den pågældende er ophørt med at stå til rådighed for arbejdsformidlingen i den kompetente stat.

8 Det bemærkes, at Domstolen i dom af 19. juni 1980 (forenede sager 41/79, 121/79 og 796/79, Testa, Sml. s. 1979) kendte for ret, at en arbejdstager, som vender tilbage til den kompetente medlemsstat efter udløbet af tremånedersfristen, ifølge artikel 69, stk. 2, ikke længere er berettiget til ydelser i den kompetente stat, medmindre fristen er forlænget i henhold til samme bestemmelse.

9 Artikel 69, stk. 4, som den forelæggende ret anmoder om en fortolkning af, er en særregel, som vedrører generhvervelse af retten til ydelser for en arbejdsløs, som vender tilbage til Belgien efter tremånedersfristens udløb. Efter denne bestemmelse skal arbejdstageren for at generhverve denne ret have været beskæftiget i Belgien i mindst tre måneder efter at være vendt tilbage dertil.

10 I dommen af 10. maj 1990 i Di Conti-sagen (sag C-163/89, Sml. I, s. 1829) anførte Domstolen, at sidstnævnte bestemmelse ikke kan fortolkes således, at der skal ses

bort fra den belgiske lovgivnings særegenheder, navnlig artikel 123 i den nævnte kongelige anordning, hvorefter en arbejdstager, som er blevet arbejdsløs, bevarer sin status som ydelsesberettiget med hensyn til ydelser ved arbejdsløshed, når udbetalingen heraf ikke er blevet afbrudt i mere end tre år. Domstolen fastslog derfor, at en arbejdsløs, som vender tilbage til Belgien efter udløbet af den tremånedersfrist, der er fastsat i forordningens artikel 69, stk. 1, litra c), generhverver retten til arbejdsløshedsydelser efter den belgiske ordning på to betingelser, nemlig dels, at han har bevaret sin status som ydelsesberettiget i henhold til belgisk lovgivning, dels at han har været beskæftiget i mindst tre måneder efter atter at være vendt tilbage til Belgien.

11 Med det forelagte spørgsmål ønskes det oplyst, om denne sidstnævnte betingelse, som er fastsat i forordningens artikel 69, stk. 4, også finder anvendelse, når den arbejdsløse ikke gør gældende at have bevaret sin ret til arbejdsløshedsydelser efter den belgiske lovgivning (den kongelige anordnings artikel 123), men på tidspunktet for ansøgningens indgivelse opfylder de betingelser, som er fastsat i den belgiske lovgivning (den kongelige anordnings artikel 118) for at erhverve en sådan ret.

12 Onem og den belgiske regering har foreslået, at spørgsmålet besvares bekræftende. De gør i det væsentlige gældende, at artikel 69, stk. 4, ville være uden mening, såfremt den forpligtelse til på ny at være beskæftiget i mindst tre måneder efter tilbagekomsten til Belgien, som bestemmelsen udtrykkeligt foreskriver, ikke fandt anvendelse i en situation som den, der er beskrevet af den nationale ret.

13 Den franske regering og Kommissionen har derimod foreslået, at spørgsmålet besvares benægtende. De gør navnlig gældende, at den omtvistede bestemmelse, som kun vedrører generhvervelse af retten til ydelser for en arbejdsløs, som vender tilbage til Belgien, ikke bør kunne gøre det vanskeligere for en vandrende arbejdstager at erhverve ret til ydelser end for en arbejdstager, der udelukkende er omfattet af den belgiske lovgivning.

14 Denne sidste argumentation må tiltrædes.

15 For det første bemærkes, som Domstolen fremhævede i præmis 12 i førnævnte dom i Di Conti-sagen, at forordningens artikel 69, stk. 4, alene kræver, at en arbejdsløs, som vender tilbage til Belgien for at erhverve ret til ydelser på ny, har beskæftigelse dér i tre måneder. Bestemmelsen vedrører derfor generhvervelse og ikke erhvervelse af ret til ydelser. Bestemmelsen er i øvrigt ikke blevet fastsat som led i betingelserne for erhvervelse af ret til arbejdsløshedsydelser efter den belgiske lovgivning, men som modstykke til muligheden efter belgisk lovgivning for at bevare retten til ydelser i en temmelig lang periode, uden at de arbejdsløse fortsat behøver at stå til rådighed for arbejdsformidlingen i Belgien (jf. førnævnte dom i Di Conti-sagen, præmis 16).

16 For det andet bemærkes, at selv om den vandrende arbejdstager, som nævnt ovenfor i nærværende doms præmis 7, mister retten til ydelser i henhold til den kompetente stats lovgivning, hvis ikke han vender tilbage til denne stat inden tremånedersfristens udløb, betyder dette dog ikke, at han samtidig afskæres fra på ny at erhverve ret hertil efter de normale betingelser, som er fastsat i denne stats lovgivning. Hvis dette var udelukket, ville han nemlig blive stillet ringere, end hvis han ikke havde påberåbt sig bestemmelserne i forordningens artikel 69. Den fortolkning, som Onem og den belgiske regering har anlagt, ville derfor hæmme de arbejdssøgendes mobilitet, som det netop er formålet med disse bestemmelser at fremme, ved at gøre det vanskeligere at opnå ydelser ved arbejdsløshed for den arbejdstager, som har gjort brug af sin mulighed i henhold til forordningens artikel 69, end for arbejdstagere i Belgien som helhed (jf. førnævnte dom i Di Conti-sagen, præmis 13).

17 Det præjudicielle spørgsmål må derfor besvares med, at forordningens artikel 69, stk. 4, ikke vedrører erhvervelse, men generhvervelse af ret til ydelser for en arbejdsløs, som vender tilbage til Belgien efter udløbet af den tremåneders frist, som er fastsat i samme artikels stk. 1, litra c). Bestemmelsen giver derfor ikke hjemmel for at nægte en arbejdsløs ret til ydelser, når han på tidspunktet for ansøgningens indgivelse opfyldte de betingelser, som er fastsat i den belgiske lovgivning for at erhverve en sådan ret.

## Sagens omkostninger

18 De udgifter, der er afholdt af den belgiske og den franske regering samt af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Belgiens Cour de cassation ved dom af 15. maj 1995, for ret:

**Artikel 69, stk. 4, i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983, vedrører ikke erhvervelse, men generhvervelse af ret til ydelser for en arbejdsløs, som vender tilbage til Belgien efter udløbet af den tremånedersfrist, der er fastsat i samme artikels stk. 1, litra c). Bestemmelsen giver ikke hjemmel for at nægte en arbejdsløs ret til ydelser, når han på tidspunktet for ansøgningens indgivelse opfyldte de betingelser, som er fastsat i den belgiske lovgivning for at erhverve en sådan ret.**

Puissochet Moitinho de Almeida Gulmann

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 13. juni 1996.

R. Grass

Justitssekretær

J.-P. Puissochet

Formand for Tredje Afdeling